

فصلنامه علمی چشم انداز مدیریت دولتی

Journal of Public Administration
Perspective

عنوان مقاله: ارائه الگوی سرمایه اجتماعی کارآفرینانه با تأکید بر مسئولیت اجتماعی سازمان تأمین اجتماعی استان گلستان

Article Title: Providing a Model of the Entrepreneurial Social Capital with Emphasis on Social Responsibility of the Social Security Organization of Golestan Province

نویسندگان: عقیل اسفندیار پلنک، امیرحسین امیرخانی، ابراهیم عباسی، محمودرضا مستقیمی

Authors: Aghil Esfandiyar Palank, AmirHossein Amirkhani, Ebrahim abbasi, Mahmoud Reza Mostaghimi

روش رفرنس دهی به این مقاله: عقیل اسفندیار پلنک، امیرحسین امیرخانی، ابراهیم عباسی، محمودرضا مستقیمی (۱۳۹۹). ارائه الگوی سرمایه اجتماعی کارآفرینانه با تأکید بر مسئولیت اجتماعی سازمان تأمین اجتماعی استان گلستان. چشم انداز مدیریت دولتی، ۱۱(۱)، ۲۰۳-۲۱۹

To Cite This Article: Esfandiyar Palank ,Aghil., Amirkhani, AmirHossein., Abbasi, Ebrahim., Mostaghimi, Mahmoud Reza (2020). Providing a Model of the Entrepreneurial Social Capital with Emphasis on Social Responsibility of the Social Security Organization of Golestan Province. Journal of Public Administration Perspective, 11(1), 203-219

تاریخ چاپ: ۱۳۹۹/۰۱/۰۱

ناشر: ایران - تهران - دانشگاه شهید بهشتی - دانشکده مدیریت و حسابداری

Publication Date: 2020/March/20

Publisher: Iran - Tehran - Shahid Beheshti University - Faculty of Management & Accounting

ارائه الگوی سرمایه اجتماعی کار آفرینانه با تأکید بر مسئولیت اجتماعی سازمان

تأمین اجتماعی استان گلستان

عقیل اسفندیار پلنک^۱، امیر حسین امیرخانی^{۲*}، ابراهیم عباسی^۳، محمودرضا

مستقیم^۴

۱. دکتری، کارآفرینی، گرایش سازمانی، دانشکده مدیریت، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علی آباد کتول، گلستان، ایران.

۲. گروه مدیریت دولتی، دانشکده مدیریت، دانشگاه پیام نور، واحد مرکز تهران، تهران، ایران.

۳. گروه مدیریت، دانشکده مدیریت، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران.

۴. گروه مدیریت دولتی، دانشکده مدیریت، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علی آباد کتول، گلستان، ایران.

چکیده

هدف: پژوهش حاضر با هدف ارائه الگوی سرمایه اجتماعی کارآفرینانه با تأکید بر مسئولیت اجتماعی سازمان تأمین اجتماعی استان گلستان انجام پذیرفت.

طراحی / روش‌شناسی / رویکرد: تحقیق حاضر از لحاظ هدف کاربردی - توسعه‌ای و از نظر روش گردآوری داده‌ها آمیخته از نوع اکتشافی بود. جامعه آماری در بخش کیفی پژوهش شامل خبرگان دانشگاهی بودند که به شیوه غیرتصادفی (هدفمند) و روش گلوله‌برفی تا حصول به اجماع نظری استفاده شده است و تعداد ۲۰ خبره انتخاب شدند. گروه دوم از جامعه آماری این پژوهش در بخش کمی شامل مدیران و کارکنان سازمان تأمین اجتماعی استان گلستان به تعداد ۵۱۸ نفر بودند که با استفاده از جدول کرجسی و مورگان تعداد ۲۲۱ نفر به‌عنوان حجم نمونه انتخاب شدند. روش نمونه‌گیری در این پژوهش تصادفی ساده بود. در بخش کیفی پژوهش حاضر از مصاحبه‌های نیمه‌عمیق و در بخش کمی، از پرسش‌نامه محقق ساخته استفاده شد. روایی و پایایی هر دو ابزار مورد سنجش قرار گرفت و تأیید شدند. روش تحلیل داده‌ها در سطح استنباطی، استفاده از آزمون‌هایی نظیر ضریب همبستگی، تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی با استفاده از مدل معادلات ساختاری توسط نرم‌افزار لیزرل، الگوسازی ساختاری - تفسیری با استفاده از نرم‌افزار ISM و نرم‌افزارهای دیگری همچون SPSS و Excel بود. یافته‌های پژوهش: نتایج حاصل از پژوهش نشان داد که مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی کارآفرینانه شامل مؤلفه‌های انسجام اجتماعی، تعامل و اعتماد اجتماعی، مشارکت اجتماعی، هنجار اجتماعی و ساختار روابط اجتماعی بود. همچنین، نتایج نشان داد که مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی کارآفرینانه در سازمان تأمین اجتماعی استان گلستان بیشتر از سطح متوسط می‌باشند.

محدودیت‌ها و پیامدها: متقاعد نمودن افراد درباره محرمانه بودن اطلاعات و ابراز عقایدشان نسبت به سازمان.

پیامدهای عملی: این پژوهش می‌تواند با شناسایی شاخص‌ها، مؤلفه‌ها و ابعاد مختلف مسئولیت اجتماعی در سازمان تأمین اجتماعی استان گلستان و ارائه الگوی مناسب، به‌منظور بهبود سرمایه اجتماعی کارآفرینانه کمک کند.

ابتکار یا ارزش مقاله: انجام این پژوهش به دلیل فقدان الگوی سرمایه اجتماعی کارآفرینانه در سازمان تأمین اجتماعی گلستان ضروری است.

واژگان کلیدی: سرمایه اجتماعی کارآفرینانه، مسئولیت اجتماعی، سازمان تأمین اجتماعی استان گلستان.

نوع مقاله: پژوهشی.

مقدمه

کارآفرینی فرآیندی است که در شبکه‌ای از روابط اجتماعی واقع شده و این روابط می‌تواند رابطه کارآفرینی را با منابع فرصت‌ها، محدود یا تسهیل نماید. رسیدن به این وضعیت مستلزم پویایی یک سازمان از همه نظر به‌ویژه از منظر سرمایه اجتماعی است (Stam et al., 2014). مطالعات انجام‌شده درباره توانایی کارآفرین برای راه‌اندازی کسب‌وکار جدید و انجام کارهای کارآفرینانه، بر اهمیت سرمایه اجتماعی برای کارآفرینان نوپا، از قبیل تجربیات حرفه‌ای، زمینه‌های آموزشی تأکید دارند (Bauernschuster et al., 2010).

هر چه ذخیره سرمایه اجتماعی در سازمان بالا باشد، نیاز به تدوین قوانین و مقررات، ایجاد نهادهای اجرایی و نظارتی کاهش می‌یابد. به‌نظر می‌رسد مدیریت از طریق شاخص‌ها و عوامل زیر می‌تواند درجه و میزان سرمایه اجتماعی در سازمان را تشخیص دهند، به این معنا که هر چه این عوامل در سازمان بالا باشد، سرمایه اجتماعی کمتر خواهد بود. از جمله نشانه‌های ضعف سرمایه اجتماعی در سازمان شامل دستورالعمل‌ها و بخش‌نامه‌های فراوان، نهادهای متعدد نظارتی و بازرسی، شایعه‌پراکنی، ترور و تخریب شخصیت‌ها، تخلفات اداری، بی‌اعتنایی کارکنان به سازمان، شکست تیم‌ها و کمیته‌های کاری در سازمان، تمایل نداشتن کارکنان به یادگیری دانش روز و تسهیم دانش و اطلاعات، فقدان روحیه رقابت‌جویی در درون سازمان یا نسبت به رقبا و افزایش غیبت، مرخصی و ... (Hobbs & Schaefer, 2017).

شکل‌گیری سرمایه اجتماعی در سازمان‌های خدماتی می‌تواند سهم مثبتی در توسعه خدمات به‌طور مداوم و مستمر داشته باشد. بنابراین، سرمایه اجتماعی یا بهره‌گیری از منابع موجود در شبکه‌های شخصی، در سازمان بیمه مهم است. به‌عنوان مثال، ارتباطات شبکه را قادر می‌سازد تا فرصت‌های کسب‌وکار جدید، منابع و مشروعیت امن از ذینفعان کسب کنند. با وجود این مزایای بالقوه، پرورش سرمایه اجتماعی هزینه‌های فرصت‌درخور توجهی را شامل می‌شود (Doh & Zolnik, 2011). از این‌رو، با توجه به اهمیت این موضوع، هدف از این تحقیق ارائه الگوی سرمایه اجتماعی کارآفرینانه با تأکید بر مسئولیت اجتماعی سازمان تأمین اجتماعی استان گلستان می‌باشد.

مبانی نظری

کلمن^۱ (1988) معتقد است سرمایه اجتماعی سرمایه و منابعی است که افراد و گروه‌ها از طریق پیوند با یکدیگر به‌دست می‌آورند (Hsiao et al., 2015). در تعریف دیگر، سرمایه اجتماعی، شبکه‌ها، انجمن‌ها و مؤسسات که با هنجارهای مشترک و روابط متکی بر اعتماد شکل می‌گیرند و همکاری را تسهیل می‌کنند (Westlund & Bolton, 2003). سرمایه اجتماعی مجموعه‌ای از مفاهیمی مانند اعتماد، هنجارها و شبکه‌هاست که موجب ایجاد ارتباط و مشارکت بهینه اعضای یک اجتماع شده و در نهایت منافع متقابل آنان را تأمین خواهد کرد. به عبارت دیگر، سرمایه اجتماعی مجموعه‌ای از روابط فعال در بین افراد، اعتماد، فهم متقابل و ارزش‌ها و رفتارهای مشترک است که اعضای شبکه‌ها و اجتماعات انسانی را به هم پیوند می‌دهد و همکاری بین آن‌ها را امکان‌پذیر می‌سازد (Baker, 2017). سرمایه اجتماعی در سازمان بدون

شکل‌گیری فضای نوآورانه و ریسک‌پذیر در سازمان تأمین اجتماعی معنادار نمی‌باشد و بنابراین در این مطالعه تأکید اساسی به سرمایه اجتماعی کارآفرینانه برمی‌گردد (Anderson et al., 2007).

سرمایه اجتماعی کارآفرینانه را می‌توان بر سه شاخص سرمایه اجتماعی رابطه‌ای، سرمایه اجتماعی ساختاری و سرمایه اجتماعی شناختی بر مبنای شاخص‌های گوشال و ناهاپیت^۱ (1998) پیاده‌سازی کرد. سرمایه اجتماعی کارآفرینانه، پدیده نوآورانه و ریسک‌پذیر به‌منظور ایجاد شبکه‌های بین کارکنان مبتنی بر مسئولیت اجتماعی سازمان تأمین اجتماعی می‌باشد. همچنین، با توجه به اهمیت فعالیت‌های سازمان‌ها در ارتباط با کارکنان و مشتریان (ارباب‌رجوع) و به‌طور کلی محیط پیرامون آن‌ها، مسئولیت اجتماعی به‌عنوان الزام هر سازمان نسبت به پاسخگوبودن به تمام گروه‌های ذینفع مربوط به خود در تمام فعالیت‌ها و عملکردهایشان مورد توجه قرار گرفته است (Callan & Thomas, 2009; Tsoutsoura, 2004) و منابع مالی هنگفتی که در سازمان‌ها به‌منظور پیشبرد اهداف مسئولیت اجتماعی هر ساله هزینه می‌نمایند (Jha & Cox, 2015). دو دیدگاه اصلی نسبت به روند مسئولیت اجتماعی شرکتی در سازمان‌ها وجود دارد، دیدگاه اول به‌عنوان نگاهی راهبردی به مسئولیت اجتماعی شناخته‌شده که اشاره به کارکردهای مسئولیت اجتماعی مدیران به‌منظور برقراری ارتباط مناسب‌تر با ذینفعانی همچون کارکنان، عرضه‌کنندگان می‌باشد که پژوهش‌های اخیر نشان می‌دهد فراهم کردن بستر مناسب برای روابط مذکور می‌تواند منجر به هزینه کمتر کیفیت (El Ghouli et al., 2011) و هزینه کمتر مباحثه و تعارض (Goss & Roberts, 2011) و دستیابی به اعتبار بالاتر (Cheng et al., 2014) و ریسک کمتر (Ardalan et al., 2015)، افت قیمت سهام (Kim et al., 2014) و در نهایت دستیابی به روابط سیاسی (Lin et al., 2015) گردد. دیدگاه دوم نسبت به مفهوم مذکور به‌عنوان مخارج ذینفعان است که اشاره به همبستگی عملکرد مالی با مسئولیت اجتماعی سازمان‌ها دارد (Erhemjamts et al., 2013; Wu & Shen, 2013; Di Giuli & Kostovetsky, 2014). اگرچه کارکردهای سازمان در اغلب موارد بر مبنای منفعت مالی پی‌ریزی می‌شوند، ولی آنچه امروزه در ادبیات مدیریت مورد توجه قرار گرفته بخش غیرمالی همچون سرمایه اجتماعی کارآفرینانه می‌باشد که تحت عنوان منابع بالفعل و بالقوه موجود در درون سازمان که از شبکه روابط یک فرد یا یک واحد اجتماعی ناشی گردیده تعریف شده است که در مفاهیمی همچون فرهنگ، تعبیرها و تفسیرها و سیستم‌های معانی مشترک در میان گروه‌ها، الگوی کلی تماس‌های بین افراد و روابط شخصی با افراد بر پایه سابقه تعاملات، نهفته می‌باشد. بنابراین، می‌تواند متغیر مزبور از طریق کارکردهای فوق نسبت به سازمان‌های دیگر مزیت سازمانی پایدار ایجاد کند (Nahapiet & Ghoshal, 1998).

در واقع، پژوهشگران معتقدند سازمان‌های موفق و کامیاب امروزه، سازمان‌هایی هستند که سرمایه اجتماعی کارآفرینانه قوی را خلق کرده و یا کسب نموده و آن را به طریق و شیوه‌های کاربردی برای بهبود فعالیت‌شان تبدیل کرده‌اند، آن‌ها از روابط اجتماعی خویش برای اصلاح ساختار و عملکردهایشان بهره گرفته‌اند و در عصر حاضر و سرمایه اجتماعی کارآفرینانه را به‌عنوان عامل کلیدی به‌منظور دستیابی به رشد و بقا سرلوحه راهبردهای خویش قرار داده‌اند (Hashi & Stojčić, 2013; Camisón & Villar-López, 2014).

در راستای پژوهش حاضر، یتیس لارسون^۱ و همکاران (2019) در پژوهشی موردی به بررسی توسعه کارآفرینی با استفاده از سرمایه اجتماعی در بین توسعه‌دهندگان نرم‌افزار منبع باز پرداختند. یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد که کارآفرینان به صورت استراتژیک فعالیت‌هایی که در داخل جامعه با صرف هزینه‌های محدود خود (به‌عنوان مثال، کد کردن بیش از شرکت در گفتگوهای ایمیل) و سرمایه‌گذاری اجتماعی خود از طریق اقدامات را بیش از کلمات آن‌ها (به‌عنوان مثال، نشان دادن تعهد خود به جامعه از طریق کد، رفع اشکال و اسناد) انتخاب می‌کنند. با توجه به چالش‌های روبه‌رو شده توسط کارآفرینان، استفاده از استراتژی نوآوری باز در جوامع نرم‌افزار منبع باز می‌تواند یک رویکرد باشد که در آن کارآفرینان، با توسعه و آزادی مالکیت معنوی خود را به جامعه نشان می‌دهند. همچنین، سزبیلیر^۲ (2018) در پژوهشی به بررسی تعامل سرمایه اجتماعی، خلاقیت و کارایی در سازمان‌ها پرداخت. بعضی از محققان استدلال می‌کنند که سرمایه اجتماعی برای همکاری خلاقانه بین کارکنان همکاری می‌کند. خلاقیت و کارایی به‌عنوان دو مفهومی است که با یکدیگر مخالفت می‌کنند؛ با این حال آن‌ها هر دو ضروری برای حفظ رقابت یک سازمان هستند. سولتانان^۳ و همکاران (2018) نیز در پژوهشی به بررسی رفتار کارآفرینانه و عملکرد با استفاده از اثربخشی فناوری اطلاعات و سرمایه اجتماعی در بنگلادش پرداختند. نمونه آماری شامل ۱۳۰ پاسخ‌دهنده از توسعه‌دهندگان یک سایت اینترنتی در بنگلادش بود. یافته‌های تجربی نشان داد که سرمایه اجتماعی بر اثربخشی فناوری اطلاعات و رفتار کارآفرینانه کاربران فناوری اطلاعات تأثیر معناداری دارد و همچنین منجر به بهبود عملکرد می‌شود. کیدی^۴ (2018) هم در پژوهشی به بررسی سرمایه اجتماعی و نتایج کارآفرینی؛ شواهد از کارآفرینان بخش غیررسمی در اتیوپی پرداخت. در آفریقا سرمایه اجتماعی یک منبع مهم برای اقتصاد غیررسمی است. این سیستم‌های پشتیبانی رسمی کسب‌وکار را به‌عنوان عواملی برای توسعه سازمانی جایگزین می‌کند. در پژوهش‌های داخلی انجام‌شده، صدیقی (2018) در پژوهشی به بررسی و تبیین سرمایه اجتماعی و مسئولیت اجتماعی بر اساس سیاست‌های کلی نظام اداری پرداخت. وی عنوان کرد که مسئولیت اجتماعی نیز راهی است با هدف ارتقای گرایش اجتماعی برای اعتدالی نظم اساسی جامعه. قادری (2017) در پژوهش خود به بررسی رابطه بین سرمایه اجتماعی و مسئولیت اجتماعی (مطالعه موردی: کارکنان دانشگاه ارومیه) پرداخت. نتایج حاکی از آن است که بین سرمایه اجتماعی با مسئولیت‌پذیری اجتماعی رابطه معنی‌داری وجود دارد. در این رابطه پیشنهاد می‌گردد که سازمان‌ها می‌بایستی به مقوله‌های سرمایه اجتماعی و مسئولیت‌پذیری اجتماعی بیشتر بهاء دهند تا موجب ارتقای کارکنان و سازمان شوند. شفیی رودپشتی و همکاران (2017) هم در پژوهشی به تحلیلی بر جایگاه و سطح تحقق مسئولیت‌پذیری اجتماعی در صنعت گردشگری پرداختند و نشان دادند به‌کارگیری مفهوم مسئولیت اجتماعی در صنعت گردشگری می‌تواند روند رشد این صنعت را تسریع بخشد. با وجود این، مسئولیت اجتماعی در سازمان یادشده به‌عنوان راهبرد معرفی و شناخته نشده است. سازمان تأمین اجتماعی نیازمند اعتمادسازی مشتریان، ایجاد شبکه بین مشتریان به‌منظور افزایش مسئولیت اجتماعی و در نهایت افزایش رضایت مشتریان می‌باشد. اگرچه تحقیقات درباره شاخص‌های مسئولیت اجتماعی به‌طور عام از

-
1. Yetis Larsson
  2. Sözbilir
  3. Sultana
  4. Kebede

قبل آغاز شده است، ولی ارائه الگوی سرمایه اجتماعی کارآفرینانه با تأکید بر مسئولیت اجتماعی به‌تازگی مورد توجه قرار گرفته شده است و با وجود مطالعات پراکنده و منابع اندک موجود، هنوز الگویی منسجم در این مورد برای تأمین اجتماعی استان گلستان ارائه نشده است. بنابراین، محقق در این رساله بر آن است در سایه مطالعات گسترده به این سؤال پاسخ دهد که الگوی سرمایه اجتماعی کارآفرینانه با تأکید بر مسئولیت اجتماعی سازمان تأمین اجتماعی استان گلستان چگونه است؟

روش‌شناسی

با توجه به اینکه هدف پژوهش حاضر ارائه الگوی سرمایه اجتماعی کارآفرینانه با تأکید بر مسئولیت اجتماعی سازمان تأمین اجتماعی استان گلستان بود تحقیق حاضر از لحاظ هدف کاربردی - توسعه‌ای و از نظر روش گردآوری داده‌ها آمیخته از نوع اکتشافی بود.

جامعه آماری، روش نمونه‌گیری و حجم نمونه

جامعه آماری در بخش کیفی پژوهش شامل خبرگان دانشگاهی بودند که به شیوه غیرتصادفی (هدفمند) و روش گلوله‌برفی تا حصول به اجماع نظری استفاده شده است و تعداد ۲۰ خبره انتخاب شدند. گروه دوم از جامعه آماری این پژوهش در بخش کمی شامل مدیران و کارکنان سازمان سازمان تأمین اجتماعی استان گلستان به تعداد ۵۱۸ نفر بودند که با استفاده از جدول کرجسی و مورگان تعداد ۲۲۱ نفر به‌عنوان حجم نمونه انتخاب شدند. روش نمونه‌گیری در این پژوهش تصادفی ساده بود.

ابزار گردآوری داده‌ها و پایایی و روایی

به‌منظور شناخت و توسعه مدل مفهومی پژوهش، متون موجود در زمینه سرمایه اجتماعی کارآفرینانه با تأکید بر مسئولیت اجتماعی و نیز بررسی مقالات علمی موجود در این زمینه از روش کتابخانه‌ای (شامل کتاب‌ها، پایگاه‌های معتبر علمی و پایان‌نامه‌های دانشگاهی) استفاده می‌شود. به‌منظور گردآوری داده‌های مورد نیاز پژوهش و تعیین صحت و سقم آن‌ها در بخش کیفی از مصاحبه و در بخش کمی، از پرسش‌نامه استفاده شد که با طیف ۵ گزینه‌ای از کمترین تا بیشترین می‌باشد که با مرور مبانی نظری و عملی و نیز نتایج کدگذاری تدوین شده است.

روایی و پایایی

برای حصول اطمینان از روایی ابزار در بخش کیفی پژوهش و به‌منظور اطمینان خاطر از دقیق بودن یافته‌ها از دیدگاه پژوهشگر، از معیارهای اعتمادپذیری استفاده شد. همچنین، از پایایی بازآزمون برای محاسبه پایایی مصاحبه‌های انجام گرفته استفاده شد.

برای حصول اطمینان از روایی ابزار در بخش کمی از روایی ظاهری^۱، محتوایی^۲ استفاده شد. در روایی ظاهری پرسش‌نامه‌ها قبل از توزیع توسط پژوهشگر، برخی از اعضای نمونه و خبرگان فوق‌الذکر به لحاظ ساختاری، نگارشی، املائی و ... مورد بررسی قرار گرفت و اصلاحات لازم انجام شد. در روایی محتوایی و با کمک فرم‌های CVI و CVR و به کمک ده نفر از خبرگان شامل اعضای مصاحبه‌شونده، خبرگان دانشگاهی، چند نفر از آزمودنی‌ها و ... محتوای پرسش‌نامه از نظر سؤال‌های اضافی و یا اصلاح سؤال‌ها مورد بررسی قرار گرفت. در این پژوهش برای محاسبه پایایی از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد. میزان ضریب آلفای کرونباخ برای همه سؤالات پژوهش بالاتر از ۰/۷ است.

تحلیل داده‌ها و یافته‌ها

روش تحلیل داده‌ها در بخش کیفی تحلیل محتوا و در بخش کمی با توجه به سؤال‌های پژوهش از روش‌های آمار توصیفی و استنباطی استفاده شد. در بخش استنباطی برای پاسخ به سؤال‌های پژوهش از آزمون‌های زیر استفاده شد: ضریب همبستگی، تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی با استفاده از مدل معادلات ساختاری توسط نرم‌افزار لیزرل، الگوسازی ساختاری - تفسیری با استفاده از نرم‌افزار ISM در نرم‌افزارهای دیگری همچون SPSS و Excel بود.

در این بخش به ارائه مدل حاصل از بخش کیفی برگرفته از مصاحبه با خبرگان پرداخته می‌شود:

سؤال اول پژوهش: مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی کارآفرینانه در سازمان تأمین اجتماعی استان گلستان کدام‌اند؟

در این مرحله مفاهیم گردآوری‌شده سرمایه اجتماعی کارآفرینانه توسط تحلیل محتوا و مصاحبه با اعضای گروه خبره ارسال گردید و میزان موافقت آن‌ها با هر کدام از مفاهیم اخذ شده و نقطه نظرات پیشنهادی و اصلاحی درج شد. روش دلفی فازی پژوهش در سه مرحله انجام شد. در مرحله اول با استفاده از ابزار مصاحبه، رویکرد تحلیل محتوا با روش دلفی فازی فهرست اولیه‌ای از مفاهیم تهیه شد و بعد از آن مورد نظرسنجی توسط خبرگان قرار گرفت. در جدول ذیل، ابعاد و مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی کارآفرینانه بعد از نامگذاری آن‌ها نشان داده شده است.

جدول ۱. ابعاد و مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی کارآفرینانه بعد از نامگذاری

مؤلفه‌ها	ابعاد
استفاده از تیم‌های کاری	انسجام اجتماعی
ترغیب کارکنان به ارائه خدمات جدید	
تعهد کارکنان جهت برآوردن نیاز ارباب‌رجوع	

1. Faced Validity
2. Content Validity

نظم و ترتیب در فعالیت‌ها	
حمایت سرپرستان	
علاقه‌مندی به کار	
هنجارهای اجتماعی	
بینش مشترک	
تعهد افراد به اهداف سازمان	
داشتن هدف مشترک	
همکاری با رقبا	
همکاری با نهادهای آموزشی مانند دانشگاه	
روابط مبتنی بر صداقت	تعامل و اعتماد اجتماعی
ارتباطات کاری خوب	
اعتماد بین همکاران	
تعامل و همفکری با مشتریان	
همکاری بین اعضاء	
تفکر انجام کار گروهی	
استفاده از اطلاعات ارزشمند همکاران	
دسترسی به اطلاعات	مشارکت اجتماعی
اشتراک دانش بین اعضاء	
استفاده از روش‌ها و تکنیک‌های علمی به منظور تحقق اهداف	
شناخت بین اعضاء بر اساس تجربه	
ریسک‌پذیری	هنجار اجتماعی
انتقادپذیری	
احساس امنیت	
نوآوری خدمات	
تناسب سازمانی	ساختار روابط اجتماعی
رعایت سلسله‌مراتب شغلی در سازمان	
سرعت عمل در کار	

با توجه به اینکه گویه‌های مورد بررسی در قالب تحلیل اکتشافی ۵ عامل را در کنار هم با مقدار ویژه بالاتر از یک تشکیل دادند، این شکل برای اعتبارسنجی وارد دستگاه معادلات ساختاری جهت بررسی معنی‌داری هر یک از گویه‌ها شدند. نتایج نشان داد که گویه‌های موجود برای اندازه‌گیری ۵ عامل شناسایی شده توسط تحلیل اکتشافی از دقت بالایی برخوردار بوده و می‌توان از این گویه‌ها برای اندازه‌گیری سازه‌ها استفاده نمود.

سؤال دوم: رابطه بین سرمایه اجتماعی کارآفرینانه و مسئولیت اجتماعی چگونه است؟

با توجه به سطح معنی‌داری کمتر از پنج درصد، میزان همبستگی بین متغیرهای تحقیق با استفاده از روش آماری ضریب همبستگی پیرسون در جدول (۲) نشان داده شده است.

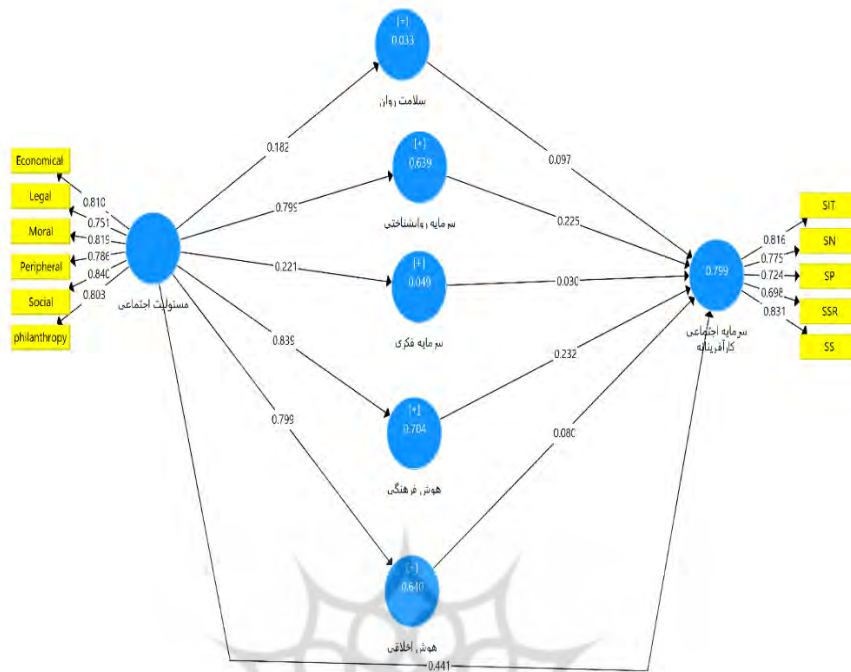

جدول ۲. ماتریس همبستگی بین مسئولیت اجتماعی و سرمایه اجتماعی کارآفرینانه

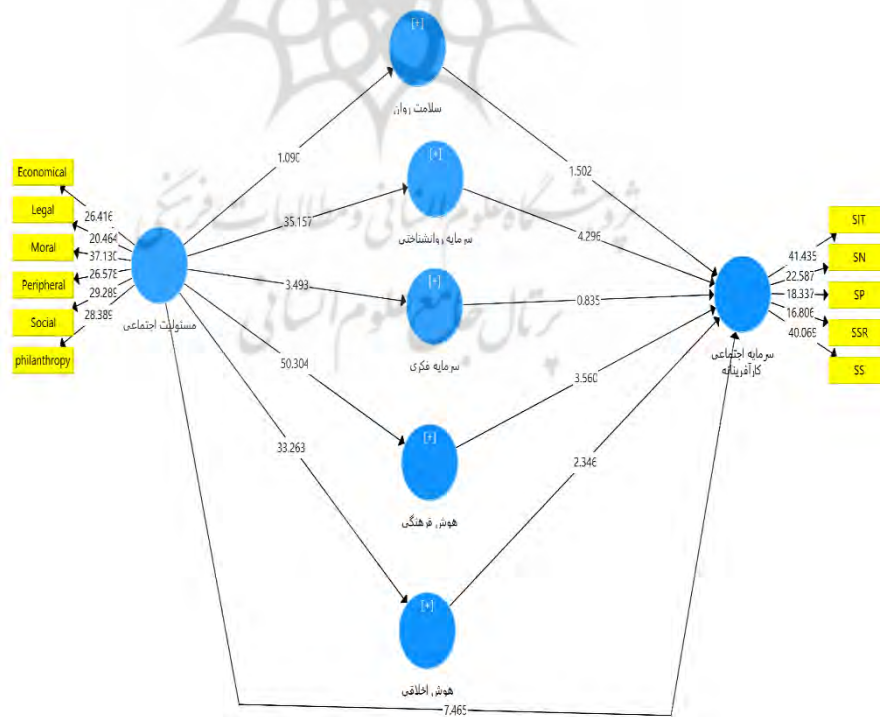
متغیر	سرمایه اجتماعی کارآفرینانه
مسئولیت اجتماعی	۰/۸۶۲**
اجتماعی	۰/۷۳۵**
اخلاقی	۰/۷۵۳**
اقتصادی	۰/۶۷۲**
بشردوستانه	۰/۶۷۶**
محیطی	۰/۶۵۷**
قانونی	۰/۶۳۰**

** در سطح کمتر از یک درصد همبستگی معنی داری وجود دارد. با توجه به سطح معنی داری کمتر از ۵ درصد در آزمون همبستگی پیرسون، جدول ۴-۲۰، نشان می دهد که بین مسئولیت اجتماعی و سرمایه اجتماعی کارآفرینانه به میزان ۰/۸۶۲ همبستگی معنی داری وجود دارد.

پس از انجام معادلات ساختاری، مشخص شد که ضرایب استاندارد شده مسیر و نتایج آزمون های معناداری ضرایب مسیر نشان دادند که بین مسئولیت اجتماعی و سرمایه اجتماعی کارآفرینانه رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد ($p < 0/001$, $t = 13/76$, $\beta = 0/99$). ضریب تعیین نشان می دهد که ۹۸ درصد از تغییرات سرمایه اجتماعی کارآفرینانه توسط مسئولیت اجتماعی پیش بینی می شود. در ادامه با توجه به برازش مدل اولیه، به بررسی متغیرهای میانجی شناسایی شده در مدل پرداخته می شود. متغیرهای شناسایی شده سرمایه روان شناختی، سلامت روانی، سرمایه فکری، هوش فرهنگی، هوش اخلاقی می باشد که به عنوان متغیرهای میانجی وارد مدل می شوند.

شکل ۱. مدل ساختاری پیشنهادی پژوهش (در حالت تخمین استاندارد)

شکل ۲. مدل ساختاری پیشنهادی پژوهش (در حالت معناداری t)

در خروجی معادلات ساختاری مشاهده می‌شود سلامت روان و سرمایه فکری با سرمایه اجتماعی کارآفرینانه در سازمان تأمین اجتماعی استان گلستان ارتباط معناداری ندارند، بنابراین این دو متغیر از مدل کنار گذاشته شدند و دوباره مدل به صورت اصلاح شده اجرا گردید.

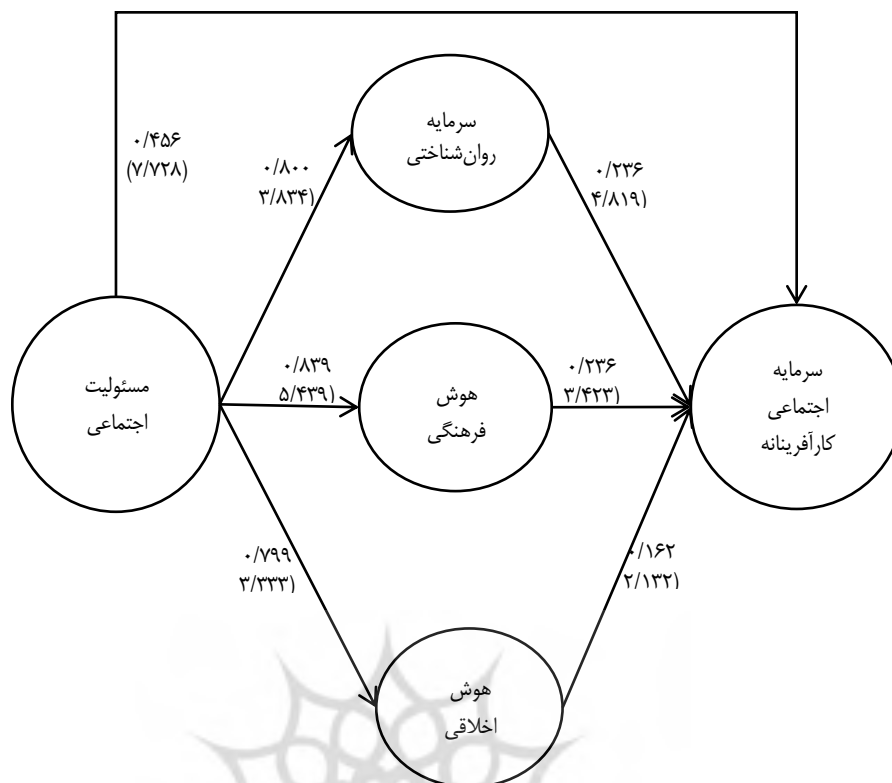
در ادامه شاخص‌های برازش مدل ساختاری برازش یافته پژوهش مورد بررسی قرار گرفت و نتایج نشان داد که با توجه به اینکه برای تمامی شاخص‌های مدل، پایایی ترکیبی (CR) از ۰/۷، میانگین واریانس استخراجی (AVE) از ۰/۵ بیشتر و ضرایب استاندارد شده در سطح معناداری کمتر از یک درصد معنادار می‌باشند و همچنین مقدار شاخص نیکویی برازش (GOF) مقدار ۰/۵ به دست آمد. بنابراین، می‌توان گفت که مدل ساختاری پژوهش از برازش مناسبی برخوردار است. با توجه به نتایج به دست آمده توسط مدل معادلات ساختاری، تحلیل مدل ساختاری تحقیق به صورت زیر ارائه می‌شود.

جدول ۳. تحلیل مسیر مدل ساختاری برازش یافته به همراه متغیرهای میانجی

متغیر پیش‌بین	متغیر ملاک	ضریب مسیر	مقدار t	p	نتیجه	R ²
مسئولیت اجتماعی	سرمایه روان‌شناختی	۰/۸۰۰	۳۶/۸۳۴	۰/۰۰۰**	پذیرش	۰/۶۳۹
	هوش فرهنگی	۰/۸۳۹	۵۱/۴۳۹	۰/۰۰۰**	پذیرش	۰/۷۰۴
	هوش اخلاقی	۰/۷۹۹	۳۳/۳۳۳	۰/۰۰۰**	پذیرش	۰/۶۴۰
سرمایه روان‌شناختی	سرمایه اجتماعی کارآفرینانه	۰/۴۵۶	۷/۷۲۸	۰/۰۰۰**	پذیرش	۰/۷۸۸
		۰/۲۳۶	۴/۸۱۹	۰/۰۰۰**	پذیرش	
		۰/۲۳۶	۳/۴۲۳	۰/۰۰۰**	پذیرش	
هوش اخلاقی		۰/۱۶۲	۲/۱۳۲	۰/۰۱۱**	پذیرش	

** معنی‌داری کمتر از یک درصد؛ * معنی‌داری کمتر از ۵ درصد

ضرایب استاندارد شده مسیر (شکل ۳) و نتایج آزمون‌های معناداری ضرایب مسیر (شکل ۴-۹) نشان می‌دهد که مسئولیت اجتماعی با سرمایه روان‌شناختی ($\beta = ۰/۸۰۰, t = ۳۶/۸۳۴, p < ۰/۰۰۱$)، هوش فرهنگی ($\beta = ۰/۸۳۹, t = ۵۱/۴۳۹, p < ۰/۰۰۱$)، هوش اخلاقی ($\beta = ۰/۷۹۹, t = ۳۳/۳۳۳, p < ۰/۰۰۱$) رابطه مستقیم و معناداری دارد. علاوه بر این، نتایج این مدل‌یابی ساختاری نشان داد که مسئولیت اجتماعی ($\beta = ۰/۴۵۶, t = ۷/۷۲۸, p < ۰/۰۰۱$)، سرمایه روان‌شناختی ($\beta = ۰/۲۳۶, t = ۴/۸۱۹, p < ۰/۰۰۱$)، هوش فرهنگی ($\beta = ۰/۲۳۶, t = ۳/۴۲۳, p < ۰/۰۰۱$)، هوش اخلاقی ($\beta = ۰/۱۶۲, t = ۲/۱۳۲, p < ۰/۰۱۱$) با سرمایه اجتماعی کارآفرینانه رابطه مستقیم و معناداری دارد. بنابراین، با توجه به نتایج حاصله، الگوی نهایی پژوهش به شرح زیر ارائه شده است.

شکل ۳. الگوی نهایی پژوهش

نتیجه گیری

امروزه که نیاز به کارآفرینی سازمان بسیار احساس می شود، سازمان تأمین اجتماعی باید در صدد یافتن راه‌هایی برای اعتلای آن باشد که یکی از این راه‌ها استفاده از سرمایه اجتماعی کارآفرینانه می‌باشد. سازمان تأمین اجتماعی برای اینکه بتواند روح کارآفرینی را در سازمان خود افزایش دهد، در مرحله نخست باید به ساختار مناسب کارآفرینی توجه کند. بروکراسی و کارآفرینی در تقابل یکدیگر قرار دارند. به افراد سازمان باید آزادی‌های لازم داده شود. از ایده‌های آن‌ها حمایت به عمل آید و همچنین امکان دسترسی آن‌ها به منابع و اطلاعات غیرتکراری و جامع، با طراحی ساختاری مناسب فراهم گردد. ساختار مناسب کارآفرینی، شبکه‌ای با شکاف ساختاری زیاد است. سرمایه اجتماعی به روابط توأم با اعتماد اطلاق می‌شود که افراد در طول تعاملات خود ایجاد می‌کنند. اعتماد سبب پیوندهای قوی می‌شود و این پیوندها به نوبه خود تبادل اطلاعات را تسهیل می‌کنند و در نهایت کارآفرینان افرادی هستند که با احتمال کمتری خود را با خط فکری موجود همانند می‌پندارند، در نتیجه خود را به ارزش‌ها، هنجارها و اعمال متعارف محدود نخواهند کرد.

افراد با سرمایه اجتماعی بالاتر به منابع و اطلاعات بیشتری دسترسی دارند که می‌تواند در روند تشکیل و توسعه کسب‌وکار و دستیابی به بازارهای جدید تأثیرگذار باشد. از این رو، سرمایه اجتماعی اهمیت

ویژه‌های برای کارآفرینی دارد و کارآفرینان مستقر در گروه‌های اجتماعی که دارای سرمایه اجتماعی بیشتری هستند به احتمال فراوان در وضعیت‌های سودمندی در داخل شبکه‌ها واقع می‌شوند، بنابراین احتمال بیشتری دارد که بتوانند به‌طور مؤثر فرصت‌های تجاری را تشخیص داده و از آن بهره‌گیرند. برای درگیر شدن در فعالیت کارآفرینی، اشخاص باید بتوانند تغییرات محیطی را تحت نظر بگیرند و تأثیر این تغییرات را بر روی کسب‌وکار جدید خود ارزیابی کنند. ناتوانی کارآفرین در پیش‌بینی موفقیت تجاری سبب عدم اطمینان محیطی می‌شود که می‌تواند از مشارکت وی در فعالیت کارآفرینانه جلوگیری کند. با این حال، شبکه‌های اجتماعی مهارت و دانشی را فراهم می‌کنند که وجود ابهام ذاتی در فرآیند کارآفرینی را کاهش می‌دهد. نتایج تحقیق با نتایج تحقیقات یتیس لارسون و همکاران (2019)، سزبیلیر (2018)، سولتان و همکاران (2018) قابل مقایسه است و بر این باورند که افزایش مسئولیت‌پذیری اجتماعی سازمان‌ها بر سرمایه اجتماعی کارآفرینانه اثرگذار است. این محققان به ارتباط بین مسئولیت اجتماعی و سرمایه اجتماعی و کارآفرینی اشاره داشته‌اند و آن را مورد تأیید قرار داده‌اند. سازمان‌ها مسئولیت‌های بزرگی در زمینه اجتماعی، اقتصادی و محیطی در قبال کارکنان، سهامداران، مشتریان، دولت، تأمین‌کنندگان و تمامی ذینفعان خود برعهده دارند. مسئولیت اجتماعی با ارائه روش‌هایی که سازمان‌ها در فضاها کسب‌وکار خود به آن عمل می‌کنند و پاسخگوی توقعات جامعه، انتظارات تجاری، قانونی و اخلاقی اجتماعی آنان هستند. از طرفی سازمان‌های بزرگ برای پاسخگویی به نیازهای سهامداران، و هم برای تأمین نیازهای اقشار مختلف جامعه، از جمله مشتریان، تأمین‌کنندگان و کارمندان باید مسئولیت اجتماعی را به‌عنوان کلید راهبردی در سازمان توسعه دهند.

متغیرهای سرمایه روان‌شناختی، هوش فرهنگی و هوش اخلاقی از جمله عوامل شناسایی شده با روش تحلیل محتوا و رویکرد اکتشافی بود که در رابطه بین مسئولیت اجتماعی و سرمایه اجتماعی کارآفرینانه نقش میانجی داشتند. نتایج تحلیل مسیر نشان داد که مسئولیت اجتماعی موجب تقویت و ارتقای سرمایه اجتماعی کارآفرینانه از طریق سرمایه روان‌شناختی، هوش فرهنگی و هوش اخلاقی در سازمان تأمین اجتماعی می‌شود.

سرمایه‌های روان‌شناختی تابعی از سرمایه اجتماعی کارآفرینانه می‌باشد و کمیت و کیفیت تعاملات در روابط اجتماعی تعیین‌کننده سرمایه اجتماعی کارآفرینانه است. از سویی روابط اجتماعی افراد بر میزان سرمایه روان‌شناختی آن‌ها تأثیر می‌گذارد. بنابراین، تغییرات در کمیت و کیفیت این روابط اجتماعی می‌تواند در عملکرد یک فرد تأثیرگذار باشد. بنا به مطالعه آدلر و همکاران نشان داده است که سرمایه اجتماعی، با وضعیت مناسب‌تر سلامت فردی و عمومی، میزان خوش‌بینی بالاتر، افزایش انجام رفتارهای مثبت بهداشتی، افزایش تاب‌آوری در برابر مشکلات و کاهش اختلالات روانی در ارتباط می‌باشد. از سویی، افرادی که از سرمایه روان‌شناختی بالایی برخوردارند، توانایی تعاملات گروهی و مشارکت‌های اجتماعی بیشتری را دارا هستند. بنابراین، آنچه افراد را به یکدیگر پیوند می‌دهد و سبب تکرار و تداوم و بیشتر شدن تعاملات می‌گردد سرمایه روان‌شناختی است. برخی کارشناسان بیان داشتند افراد با سطح بالاتری از سرمایه روان‌شناختی، جایگاه بهتری را در شبکه به خود اختصاص داده و با خوش‌بینی و امیدواری بیشتر زمینه‌گسترش اعتماد و مشارکت را فراهم آورند و به‌نظر می‌رسد افراد دارای سرمایه روان‌شناختی بالاتر، تعاملات اجتماعی و مسئولیت‌پذیری اجتماعی مداوم و بیشتری داشته و از زندگی

اجتماعی بهتری بهره‌مند می‌شوند. سرمایه روان‌شناختی همچون سرمایه انسانی و سرمایه اجتماعی از سرمایه‌های ناملموس سازمانی بوده که برخلاف سرمایه‌های ملموس با هزینه‌های کمتر قابل مدیریت و رهبری بوده، می‌تواند نتایج و عواید درخور توجهی را در پی داشته باشد. با توجه به نتایج حاصل از بررسی الگوی ساختاری تحقیق پیشنهاداتی ارائه گردیده است که در ذیل بدان‌ها اشاره می‌شود.

مسئولیت اجتماعی با رویکرد جدید و نوظهور در هزاره جدید کلیدی برای انجام تغییرات اساسی در سطح اشخاص، سازمانی و جامعه و اطمینان از توجه به کلید تفاوت‌ها و تغییرات در سطح جامعه است در این راستا پیشنهاداتی بدین شرح ارائه می‌گردد:

- مدیران بایستی درباره مسئولیت اخلاقی سازمان اطلاعات کافی را اخذ نموده و نحوه اجرای آن را در سازمان مورد بررسی قرار دهند.

- مسئولیت برای ایجاد ارزش در ابعاد اقتصادی، اجتماعی و محیطی و پاسخگویی شفاف به تقاضاهای ذینفعان.

- حاکمیت شرکتی خوب و مشارکت اجتماعی در سطح جامعه

منابع

1. Anderson, A., Park, J., and Jack, S. (2007). Entrepreneurial Social Capital: Conceptualizing Social Capital in New High-tech Firms. *International Small Business Journal*, 25(3), 245–272.
2. Ardalan, M., Ghanbari, S., Beheshti Rad, R., Navidi, P. (2015). The Effect of Social Capital and Social Responsibility on Organizational Commitment; Case Study: Staff of Razi University, Kermanshah. *Educational Measurement and Evaluation Studies*, 5(10), 109-132.
3. Baker, W. (2017). *Management and Social Capital*, Translated by Seyed Mehdi Alvani and Mohammad Reza Rabiee Mandjin. Tehran Industrial Management Organization. Sixth Edition.
4. Bauernschuster, S., Falck, O., and Heblich, S. (2010). Social capital access and entrepreneurship. *Journal of Economic Behavior and Organization*, 76(3), 821-833. doi:<https://doi.org/10.1016/j.jebo.2010.09.014>
5. Callan, S. J., and Thomas, J. M. (2009). Corporate financial performance and corporate social performance: an update and reinvestigation. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, 16(2), 61-78.
6. Camisón, C., and Villar-López, A. (2014). Organizational innovation as an enabler of technological innovation capabilities and firm performance. *Journal of Business Research*, 67(1), 2891-2902.
7. Cheng, B., Ioannou, I., Serafeim, G., (2014). Corporate social responsibility and access Corporate Finance,
8. Coleman, J. C. (1988). Social Capital in the Creation of Human Capital. *American Journal of Sociology*, 94, 95-120.

9. Di Giuli, A., Kostovetsky, L., (2014). Are red or blue companies more likely to go green? Politics and corporate social responsibility, *Journal of Financial Economics*, Volume 111, Issue 1, January 2014, Pages 158-180.
10. Doh, S., and Zolnik, E. (2011). Social capital and entrepreneurship: An exploratory analysis (Vol. 5).
11. El Ghoul, S., Guedhami, O., Kwok, C. C., and Mishra, D. R. (2011). Does corporate social responsibility affect the cost of capital?. *Journal of Banking and Finance*, 35(9), 2388-2406.
12. Erhemjamts, O., Li, Q., Venkateswaran, A., (2013). Corporate social responsibility and from social and sustainability reporting'', MPRA Paper No. 16589, University Library of Munich, Munich.
13. Ghaderi, K. (2017). The Effect of Social Capital on Improving the Accountability of Public Sector Managers. *Journal of Governmental Accounting*, 3(2), 31-42. (In Persian)
14. Goss, A., & Roberts, G. S. (2011). The impact of corporate social responsibility on the cost of bank loans. *Journal of Banking & Finance*, 35(7), 1794-1810.
15. Hobbes, G. and Nicole J. Schaefer (2017). Conceptual foundations of social capital. Translated by Shojaei Baghini, Tehran: Research Institute for Cultural and Social Studies.
16. Hashi, I., and Stojčić, N. (2013). The impact of innovation activities on firm performance using a multi-stage model: Evidence from the Community Innovation Survey 4. *Research Policy*, 42(2), 353-366.
17. Hsiao, C., Lee, Y.-H., and Chen, H.-H. (2015). The effects of internal locus of control on entrepreneurship: the mediating mechanisms of social capital and human capital. *The International Journal of Human Resource Management*, 27(11), 1158-1172.
18. Jha, A., and Cox, J. (2015). Corporate social responsibility and social capital. *Journal of Banking and Finance*, 60, 252-270.
19. Kebede, G. F. (2018). Social Capital and Entrepreneurial Outcomes: Evidence from Informal Sector Entrepreneurs in Ethiopia. *The Journal of Entrepreneurship*, 27(2), 209-242.
20. Kim, Y., Li, H., Li, S., (2014). Corporate social responsibility and stock price crash risk, *Journal of Banking and Finance*, Volume 43, June 2014, Pages 1-13.
21. Lin, K.J., Tan, J., Zhao, L., Karim, K., (2015). In the name of charity: Political connections and strategic corporate social responsibility in a transition economy, *Journal of Corporate Finance*, Volume 32, June 2015, Pages 327-346.
22. Nahapiet, J. and Ghoshal, S. (1998), social capital, intellectual capital and the organizational advantage, *Academy of management review*, Vol 23.
23. Sedighi, Ramin. (2018) Study and explanation of social capital and social responsibility based on the general policies of the administrative system, *Quarterly Journal of Approach to modern Management*, Volume 3, Number 2, p. 1-14. (In Persian)
24. Shafiee Roudposhti, M., Asadi, M., Mohammad Mirzaei, N. (2017). An Analysis of the Position and Level of Social Responsibility in Tourism Industry (Case: Yazd Cultural Heritage Organization). *Social Capital Management*, 4(3), 333-351. (In Persian)
25. Sözbilir, F. (2018). The interaction between social capital, creativity and efficiency in organizations. *Thinking Skills and Creativity*, 27, 92-100. doi:<https://doi.org/10.1016/j.tsc.2017.12.006>

26. Stam, W., Arzlanian, S., and Elfring, T. (2014). Social capital of entrepreneurs and small firm performance: A meta-analysis of contextual and methodological moderators. *Journal of Business Venturing*, 29(1), 152-173.
27. Sultana, S., Guimbretière, F., Sengers, P., & Dell, N. (2018). Design within a patriarchal society: Opportunities and challenges in designing for rural women in bangladesh. In *Proceedings of the 2018 CHI Conference on Human Factors in Computing Systems* (pp. 1-13).
28. Tsoutsoura, M. (2004). Corporate social responsibility and financial performance. *Center for responsible business*. Volume, 35, Issue 1, pp. 1-23.
29. Westlund, H. and Bolton, R. (2003) Local Social Capital and Entrepreneurship, *Small Business Economics* 21: 77. <https://doi.org/10.1023/A:1025024009072>
30. Wu, M.-W., Shen, C.-H. (2013). Corporate social responsibility in the banking industry: Motives and financial performance, *Journal of Banking and Finance*, Volume 37, Issue 9, September 2013, Pages 3529-3547.
31. Yetis Larsson, Z., Di Gangi, P. M., and Teigland, R. (2019). Sharing my way to success: A case study on developing entrepreneurial ventures using social capital in an OSS community. *Information and Organization*, 29(1), 23-40.

Providing a Model of the Entrepreneurial Social Capital with Emphasis on Social Responsibility of the Social Security Organization of Golestan Province

Aghil Esfandiyar Palank¹, AmirHossein Amirkhani^{2*}, Ebrahim abbasi³,
Mahmoud Reza Mostaghimi⁴

1. PhD, Entrepreneurship, Organizational Orientation, Faculty of Management, Islamic Azad University, Ali Abadktol Branch, Golestan, Iran.

2. Department of Public Administration, Faculty of Management, Payame Noor University Central Tehran, Tehran, Iran. (*Corresponding Author)

3. Department of Management, Faculty of Management, Al-Zahra University, Tehran, Iran.

4. Department of Public Administration, Faculty of Management, Islamic Azad University, Aliabadektol Branch, Golestan, Iran.

Abstract

Purpose: The present study was conducted with the aim of presenting an entrepreneurial social capital model with emphasis on social responsibility of Golestan Social Security Organization.

Design/Methodology/Approach: The present study was a developmental-applied type in terms of purpose and in terms of data collection, it was exploratory mixed method. The statistical population in the qualitative part of the research included academic experts who were used in a non-destructive (targeted) method and snowball method until a theoretical consensus was reached and 20 experts were selected. The second group of the statistical population of this study in the quantitative part included the managers and employees of the Social Security Organization of Golestan province with 518 people who were selected as the sample size using Krejcie and Morgan table. The sampling method in this study was simple random. In the qualitative part of the present study, semi-in-depth interviews were used and in the quantitative part, a researcher-made questionnaire was used. The validity and reliability of both instruments were evaluated and confirmed. The method of data analysis at the inferential level was the use of tests such as correlation coefficient, heuristic and confirmatory factor analysis using structural equation modeling by LISREL software, structural-interpretive modeling using ISM software in other software such as SPSS and Excel.

Research findings: The results showed that the components of entrepreneurial social capital included the components of social cohesion, social interaction and trust, social participation, social norm and the structure of social relations. The results also showed that the components of entrepreneurial social capital in Golestan Social Security Organization are higher than average.

Limitations & Consequences: Convincing people about the confidentiality of information and expressing their opinions about the organization

Practical Consequences: This research can help to improve entrepreneurial social capital by identifying the indicators, components and different dimensions of social responsibility in the Social Security Organization of Golestan Province and providing a suitable model.

Innovation or value of the Article: This research is necessary due to the lack of entrepreneurial social capital model in Golestan Social Security Organization.

Keywords: Entrepreneurial Social Capital, Social Responsibility, Social Security Organization of Golestan Province

Paper Type: Reasearch Article.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی